

PARKVILLA

AFSCHEIDSMUSICAL

MASTERCLASS EN HAND-OUT TOOLS, TIPS & TRICKS

Parkvilla
Park Rijnstroom

Cornelis Geellaan 2
Alphen aan den Rijn

Telefoon 0172 – 49 37 37
educatie@parkvilla.nl | www.parkvilla.nl

Park
villa

Afscheidsmusical Masterclass en hand-out Tools, Tips & Tricks door het Jeugdtheaterhuis in samenwerking met Cultuurpalet.

Met de afscheidsmusical sluiten de kinderen van groep 8 hun eerste schoolperiode en daarmee een eerste levensfase af. De kinderen staan op de drempel nieuwsgierig te kijken naar de grote, wijde wereld; ze zijn klaar om een stukje verder uit te vliegen. Een opmaat naar zelfstandigheid. De wijde wereld lonkt maar is ook een beetje eng.

Wie herinnert zich niet zijn of haar afscheidsmusical?

De schoolmusical staat bij veel mensen in het geheugen gegrift. Samen met je klasgenootjes repeteren en spelen voor publiek. Geen andere lessen dan alleen het repeteren. Lekker in een vertrouwde omgeving van je klas en de juf of meester. En dan opeens ontdek je dat Piet heel erg mooi kan zingen en Bob cool kan dansen. Dat Hichem en Sara uitstekend kunnen samenwerken. En Robin onwijs veel toffe ideeën heeft.

We gunnen ieder kind zo'n fantastische herinnering dat je samen met je klas aan de slag gaat en waarin samenwerking, verbeelding en fantasie, voorop staan.

Niet voor niks dat de afscheidsmusical groep 8 al vele generaties een vanzelfsprekende traditie is.

In de Masterclass 'Afscheidsmusical' wil het Jeugdtheaterhuis daarom tools, tips en tricks aanreiken om bij te dragen aan een musical die voor elk kind een ervaring gaat zijn om nooit meer te vergeten.

Samen met een docent van het Jeugdtheaterhuis wordt in afwisselende, speelse oefeningen gewerkt aan onder andere samenspel, concentratie, het neerzetten van personages en omgaan met spelen voor publiek. De Jeugdtheaterhuis docent geeft de les aan de leerlingen en de leerkracht.

De Masterclass is ter ondersteuning voorafgaand aan het repetitieproces of in de beginfase daarvan en vindt plaats in het theater van Parkvilla. In de workshop komen algemene theaterprincipes aan de orde. Er wordt niet direct gerepeteerd voor de voorstelling.

De hand-out Tools, Tips & Tricks is bedoeld voor het repetitieproces na de Masterclass. De hand-out kan gedurende het hele repetitieproces gebruikt worden.

Na deze masterclass en met de hand-out in de hand, is de groep klaar om te shinen op het podium!

Tools, Tips & Tricks een HAND-OUT voor leerkrachten

We weten allemaal dat als we toneelspelen we niet met onze rug naar het publiek moeten staan en dat we duidelijk moeten praten.

Maar hoe oefen je dat nou?!?

En wat is er nog meer belangrijk?!?

En waar moet je nog meer op letten?!?

In deze hand-out beschrijven we een aantal basiselementen van theaterspelen en -maken, met daaraan vastgekoppeld wat voorbeeld oefeningen.

We hebben theater (toneel) als basis genomen omdat die elementen die we beschrijven ook van toepassing zijn op zang- en dansscènes.

In de masterclass en hand-out is het uitgangspunt: verbeteren van de theatervaardigheden van de leerlingen:

- De leerlingen maken kennis met de kracht van de verwondering bij theater en/of musical en zetten dit binnen eigen spel in.
- De leerlingen krijgen training in stemgebruik en verstaanbaarheid op het toneel
- De leerlingen ontwikkelen bewustzijn van hun aanwezigheid op het toneel
- De leerlingen werken aan durf, presenteren, samenwerken, luisteren, verbeelden, zingen en bewegen.
- De leerlingen maken kennis met theatrale afspraken en vaardigheden

THEATERSPELEN: DE BASIS

1. WIE - WAT - WAAR

Wie: wie ben je en welke rol(len) heb je in de voorstelling? Gebruikmakend van zijn/haar fantasie en verbeelding, vormt de leerling een beeld van een personage zoals beschreven in het musicalverhaal. Om zich in het personage te verdiepen kan de leerkracht of de leerling zoeken naar een prent/foto en/of musical/jeugd literatuur/poezie, kortom alles wat het personage helder maakt. Uiteraard gaat het ook over hoe het ene personage zich verhoudt tot de ander.

Deze verdieping in personages is zelfs van toepassing op algemene ensemble rollen zoals omstanders, bewoners etc.

Wat : wat is er aan de hand, wat is het probleem, wat gebeurt er? Wat zijn de ver- en ontwikkelingen in de musical? Aan het einde van de les of oefening kunnen de leerlingen benoemen wat het probleem in een scène is.

Waar: waar spelen de scènes zich af? Concreet: waar bevind je je (klas, dierentuin, Noordpool)? Als het gaat om verschillende scènes en ruimtes in de voorstelling, is het goed om na te denken hoe je de verschillende locaties laat 'zien'; niet alleen door middel van decor en toneelbeeld maar ook door spel en fantasie en verbeelding. Als je maar consequente afspraken maakt.

De wie - wat - waar is belangrijk voor de hele voorstelling.

Als leerlingen deze termen goed begrijpen en kunnen toepassen dan hebben ze een helder overzicht van de hele voorstelling met de verschillende scènes en weten ze beter wat ze aan het doen zijn.

En komt het ten goede aan hun eigenaarschap ten aanzien van de voorstelling.

OEFENING: De leerlingen werken in kleine groepjes aan scènes vanuit een kort verhaal, waarin ze starten met het onderzoeken van de begrippen WIE, WAT en WAAR en vervolgens van een gedeelte van het verhaal een scène maken. Dit hoeft niet per se helemaal te worden uitgespeeld maar kan ook een tableau vivant zijn (foto/dia) of een reeks van 'foto's'. Als ze in groepjes hieraan hebben gewerkt, laat elke groep aan de anderen zien wat ze hebben gemaakt. En moeten de kinderen van de andere groepjes kunnen benoemen wat ze hebben gezien en waaraan ze dat gezien hebben.

De oefening kan betrekking hebben op een thema of onderdeel van de musical maar het kan ook los daarvan staan.

2. FANTASIE EN VERBEELDINGSKRACHT

Als je gaat toneelspelen is een grote inspiratiebron je eigen fantasie en verbeeldingskracht.

Een acteur gebruikt zijn verbeelding om iets te vertellen.

De leerlingen ervaren hoe je jezelf kan verrassen door associatief verhalen te vertellen. De verhalen worden niet van tevoren bedacht maar ontstaan ter plekke op de spelvloer.

De leerlingen ervaren dat ze spelsituaties op kunnen lossen door hun fantasie te gebruiken. Niet alleen vanuit de realistische oplossing, maar juist ook door fantasierijke oplossingen te bedenken en te gebruiken tijdens een spelsituatie. Door je fantasie en verbeelding te gebruiken kom je erachter dat je scènes op verschillende manieren kan spelen.

OEFENING: *geleide fantasie: de docent vertelt een verhaal, de leerlingen luisteren en spelen tegelijkertijd. Iedereen speelt voor zichzelf. Bijvoorbeeld: je beschrijft een reis. Begin heel concreet, met plekken die ze kennen uit hun eigen dagelijks leven, de woonkamer, hun eigen bed, de klas. Daarna ga je steeds meer naar de fantasie. Eerst nog concrete plekken, zoals een bos, een park, een steegje in de stad, maar dan kan je ook steeds meer vervreemdend werken, lopen op de wolken, op de bodem van de zee, etc.*

Je kunt muziek gebruiken om de sfeer te verhogen, of je reis af te stemmen op de muziek.

Bespreek na op de verbeelding; wat konden ze zich goed voorstellen? Wat niet? Zijn echte dingen (je slaapkamer) makkelijker, of juist de fantasiedingen?

3. IMPROVISATIE

Leren improviseren, en kennismaken met afspraken die bestaan als je samen gaat improviseren. Inspiratiebronnen voor diverse improvisatie opdrachten zijn zeer verschillend. Denk aan een te grote schoen en andere voorwerpen, een grappig muziekje, status, dromen, kranten enz.

Je kan werken met status (hoge en lage status), startpunten (personage ontwikkelen n.a.v. startpunten, lichaamsdelen zoals hoofd of buik etc)

OEFENING:

- *laat leerlingen leren in het samenspel te incasseren, accepteren en te reageren op de spelimpuls. Deze spelimpuls komen van andere spelers, muziek en/of voorwerpen.*
- *Associëren met woorden. Docent roept een woord en leerlingen associëren door op dat woord. Om de verbeelding op gang te laten komen. Bijvoorbeeld: Berg – steil – sneeuw – hoog – aarde – vulkaan enz Variatie: Associeer door op het laatste woord (Bijvoorbeeld: Camping – tent – hut – boom – takken – bladeren – herfst enz)*
- *Jabbertalk: De leerlingen zetten hun fantasie in, binnen de taal en ontdekken dat er niet altijd echte woorden nodig zijn om iets duidelijk te maken.*
- *Lopen en tegelijk stilstaan. Variatie: allemaal stilstaan en 1 lopen. 1 staat stil 2 lopen. 2 staan stil, 3 lopen enz. Door tot iedereen loopt. Dit alles in opperste concentratie zonder te praten.*

4. EMOTIES

De vier basisemoties zijn: blij, bang, boos en bedroefd

Andere emoties (zoals verliefd, teleurgesteld etc.) zijn afgeleid van één van de basisemoties.

OEFENING: diverse manieren om te spelen met emotie: beeld een emotie uit alleen of in een groep. Je kan werken met sterkteniveaus die je in een oefening in intensiteit opbouwt. Bijvoorbeeld: niveau 1 is een beetje en niveau 5 heel erg uitvergroet.

Je kan werken aan emoties in een tableau of los of met een hele scène eromheen.

Ook dit kan wederom in groepjes; laat de emotie als groepje zien en kinderen van de andere groepjes moeten de emotie raden. Zeker ook te combineren met de wie-wat-waar scènes.

5. MAAKPROCES

Hoe kunnen leerlingen zelf onderdeel worden van het maakproces. En hoe kan je dat als leerkracht zodanig sturen dat je tot een inhoudelijk resultaat kan komen.

Dan hoeft het overigens niet altijd te gaan over daadwerkelijk een scène schrijven maar betreft het zeker ook de invulling van de scène.

- De leerlingen maken een korte scène naar aanleiding van beeld-, geluid- of tekstmateriaal.
- Daarbij maak je gebruik van groot en klein spel.
- De leerlingen kunnen hun ideeën en spel inzetten binnen de vooraf gegeven mise-en-scène
- De leerlingen maken kennis met het begrip dynamiek (in stem, lichaam en samenspel) binnen een spelsituatie.
- De leerlingen kunnen een tekst verzinnen, onthouden en reproduceren binnen een voorstelling.

Tot slot!

Bovenstaande vijf theater-basisprincipes staan uiteraard niet los van elkaar. Alles heeft met elkaar te maken en loopt door elkaar heen. De hele voorstelling is opgebouwd vanuit deze basiselementen;

geen heldere personages als je niet weet waar het zich afspeelt en welke emotie daarbij hoort!

Loop daarom ook alle scènes na of en hoe de bovenstaande principes aan bod komen.

En als een scène nog niet klopt of goed 'voelt' welk basisprincipe dan nog meer moet worden uitgewerkt.

Maar hoe goed de scènes ook opeenvolgen en hoe goed de leerlingen ook weten wat ze moeten doen en zeggen. Alles valt of staat met spelplezier!

Juist het enthousiasme en plezier dat van het podium afspat, is wat de afscheidsmusical onvergetelijk maakt voor leerlingen en voor het publiek!

Wie of wat is het Jeugdtheaterhuis?

Het Jeugdtheaterhuis wil een huis zijn met deuren die wijd open staan, iedereen naar binnen mag en waar kinderen en jongeren bezig zijn met theater en musical. Theater gaat over de mens en over de vraag hoe deze zich verhoudt tot zichzelf en zijn omgeving. Zelfontplooiing en creativiteitsontwikkeling dragen niet alleen bij aan een persoonlijke groei en zingeving, maar ook aan culturele diversiteit, sociale samenhang, cultureel burgerschap en zelfs aan de culturele activering van de stad.

Colofon

Deze lesbrief is ontwikkeld door het Jeugdtheaterhuis voor Cultuurpalet ism. Parkvilla.

JEUGDTHEATERHUIS

WAT IS JOUW VERHAAL?